

אור הנר

עורך נריה אטון

יום ו' כ"ה תשרי תשפ"ד

כניסת שבת: 17:54

יציאת שבת: 18:43

רבינו תם: 19:23

הזמנים לפי אופק באר שבע

שבת מברכין

ימים ראשון שני

ראש חודש חשוון

פדשת בראשית

דבר העורך

"עת צרה היא ליעקב וממנה יושע"

ההקדמה הזו כיסוד האמונה בהשאת הנפש, כיון שהנשמה היא בת האלקים והיא חוזרת אליו, לכן המוות אינו כליה ואבדון כפי שמסמלת הגדידה. כמו כן בהיותנו בנים להשם אנו מאמינים שגם ברגעים הקשים הוא מיטיב לנו ומרחם עלינו - אנחנו לא בודדים וזנוחים.

אבל בהתייחס למשמעות של איסור המחלוקת, הצווי לא להעשות אגודות אגודות - מה משמעות ההקדמה המיוחדת 'בנים אתם לה' אלקיכם'?

מפני שרצונו יתברך באחדות עם ישראל שכולם בניו ולא יהיה בהם ריב אחים!

נמצאנו למדים כי אחד הקריטריונים להחשב כבניו של בורא עולם ולקבלת היחס הזה היא כאשר אנו באגודה אחת ללא מחלוקת.

המדרש מספר שחייליו של דוד המלך היו צדיקים גמורים, ואף ניצחו בכל המלחמות, אומנם היו הרבה חיילים הרוגים במלחמות, אומנם החיילים של אחאב המלך היו מפסידים במלחמות, אומנם תמיד היו חוזרים בריאים ושלימים.

ושואל המדרש: מדוע החיילים של דוד המלך היו נהרגים ואילו החיילים של אחאב תמיד חזרו בריאים ושלימים? מתרץ המדרש: חייליו של דוד המלך לא היו בשלום אחד עם השני, בעוד שחייליו של אחאב נהגו בשלום אחד עם השני, ומי שנוהג בשלום ובאחדות חי וקיים.

חשוב לזכור: "בכל דור ודור באים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם", תמיד ניסו לרדוף את עם ישראל אך ורק בגלל היותם יהודים, אבל "עם ישראל חי וקיים לנצח נצחים", יהי רצון שנזכה לשמוע בשורות טובות בעם ישראל, הקב"ה יציל את חיילנו מכל צרה וצורה, יחזיר את השבויים לביתם בריאים שלימים וישלח רפואה שלימה לכל הפצועים אמן, שבת שלום ומבורך.

הלם וזעזוע תקף את כולנו בשבת שעברה חג שמחת תורה לשמע הבשורה הקשה והנוראה, "שבת משוש ליבנו נהפך לאבל מחולינו", קשה להאמין וקשה אף לדבר ולכתוב על המצב.

אך עלינו לדעת דבר חשוב וברור, אומנם אנחנו בזמן של הסתר פנים אך עלינו להתחזק באמונה שלימה בה' יתברך עם כל הקושי שבדבר, וגם מתוך הקושי והחושך עלינו להאמין שהכל מאיתו יתברך, והוא מגין עלינו ושומר עלינו בכל זמן ועת, הוא אבא שלנו, ואבא שאוהב אותנו, וגם אבא שנותן סתירות לילדים שלו הוא אוהב אותם. והחשיבות הזו נצרכת במיוחד בבית, ליד כל הילדים לא לתת תחושה של פחד מכיוון שדבר זה יכול מאוד להזיק להם, אלא לחשוב אין מרימים את השמחה בבית אפילו בזמנים כה קשים.

בזמנים אלו שמידת הדין נראית לעין וגזירות נוראות מגיעות על עם ישראל, על כל אחד ואחד מאיתנו להתחזק במה שהוא יכול, וכמה שהוא יכול לקבל על עצמו קבלה טובה ואפילו קטנה ולהרבות רחמי שמים בעולם, כשהחשוב ביותר הוא להרבות שלום ואחדות בינו, ולא לחפש אשמים, מי גרם למצב הזה, אלא עלינו לראות תמיד את הצד הטוב שבשני אפילו שהוא לא אותה השקפת חיים שלנו, ואפילו שהשקפתו הפוכה ממש ממש מאיתנו ונוגדת את החיים שלנו, עלינו לזכור שאחרי הכל הוא יהודי.

אבינו שבשמים הוא גם מלכנו, לא זו בלבד אנו רשאים להקדים את התואר הקרוב יותר 'אבינו מלכנו' ובכל זאת משמע שיש דיון מקדים האם לדוננו כבנים או כעבדים.

במה הדבר תלוי? נאמר בפרשת דברים (פרק יד פסוק א) בְּפִים אֲנֹכְהָ אֶלְקִיָּם לֹא תִתְגַּדְדוּ וְעַל כֵּךְ דִּרְשׁוּ חֲכָמִים אֶת הַמִּילָה לֹא תִתְגַּדְדוּ 'לא תעשו אגודות אגודות' - כיתות כיתות, אלא היו באגודה אחת (זאת מלבד הפירוש הפשוט של גדידה = שריטה ופציעה על מת). מדוע הרישא של הפסוק היא בְּפִים אֲנֹכְהָ לֹא אֶלְקִיָּם? כאשר הפסוק מדבר על איסור הגדידה על מת, מתפרשת

פניני הבראשית

פרפראות לתורה

משמעות נכונה ומושלמת במצוות שאנחנו מקיימים. ועל קיום מסוג זה ראוי לומר כי עליו העולם נבנה. וזהו- "בהבראם" שבפסוק, נוטריקון: ב' אברהם. היינו, כדי לגלות את החסד האמיתי והפנימי שיש בכל מצוה ומצוה, המסומל ב'אברהם' איש החסד- יש צורך לעשותן על פי שני עמודי אור שורשיים שיש בהן- האחד, כנגד קיום 'מעשה' המצוה, והשני כנגד 'המחשבה' שבמצוה, יחוד שמו יתברך.

כל זה מעמיד ומצדיק את בריאת העולם. ועל זה יצדק לומר "עולם חסד יבנה".

"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם"
 קיום העולם מושתת על מצוות עשיית חסד, כמו שנאמר: "עולם חסד יבנה" (תהילים פ"ט, ג').
 מניין מצוות העשה שבתורה הוא רמ"ח (248), כמנין 'אברהם'. וכידוע שאברהם הוא כנגד מידת ה'חסד', כלומר, השורש של כל רמ"ח מצוות העשה נעוץ במידה הנפלאה הזאת, מדת ה'חסד'.
 אך כדי להוסיף משמעות של "חסד" בשעה שאנו ניגשים לקיים את רמ"ח מצוות עשה האלו, עלינו לקיימן בשלמות הראויה, הן **במעשה** והן **במחשבה**. רק כך ישנה

בה' בכל עת ובכל שעה, ומכאן ילמד כל אדם לעצמו, בהיותו תמה על ענייניו, והנהגת ה' עמו ברוח או בגשם, בפרנסה או בזרע של קיימא, בנחת או בבריאות, מה קשה חלקי וחבלי - מדוע עלי להתמין כל כך הרבה לישועתי הבוששת מלבוא... כי באמת כל ההמתנה והייחול אינם אלא לטובתו הגמורה, ובבוא העת יזכה ויראה בישועתו הגמורה, ואין לו אלא להתמין בסבלנות מתוך אמונה שלימה בישועת ה' כי תבוא.

"לעיני כל ישראל בראשית ברא אלוקים..."
 תורתנו הקדושה מסתיימת באות "ל" - "לעיני כל ישראל" ומתחילה באות "ב" - "בראשית", אם נחבר את האותיות 'ל' ו-'ב' נקבל את המילה לב, באה התורה ומלמדת אותנו בדיוק עכשו אחרי שכולם חושבים שנגמרו הימים הנוראים וחגי תשרי אז הקב"ה סולח עד שנה הבאה... אלא באה התורה ומלמדת אותנו שהקב"ה תמיד ובכל השנה בודק את עם ישראל שנאמר: "בוחן כליות ולב" בכל השנה כולה...
"בראשית ברא אלוקים..."
 כתב רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א: "בראשית" ראשית לכל, ידע האדם ויכיר שברא אלוקים את השמים ואת הארץ - שאבינו רוענו ברא את השמים והארץ וכל צבאם, והוא בורא ומנהיג לכל הברואים, ומשגיח על כל הנעשה בעולם בהשגחה פרטית.
 מובא מהרב הקדוש רבי מאיר הגדול מפרימישלאן ז"ע (הובא בבית אברהם) שתיבות 'בראשית ברא אלוקים את' - הם ר"ת 'אשרי אדם בוטח בך' (תהלים פ"ד י"ג). ולכן התחילה התורה בתיבות הללו לומר שזהו עיקר ותחילת מהות האדם - לבטוח

אור החיים על הפרשה

שמנאום חז"ל (חגיגה יב.) וז"ל: עשרה דברים נבראו ביום ראשון, שמים וארץ אור חשך תהו ובהו וגו' מים רוח ע"כ. מלבד אלו יש עוד בריאות אחרים נעלמים ונבלעים בכוחות היסודות, יש מהם ניכרים באמצעות ההתכה, יש מהם בהשתנות הזמנים, יש מהם בכח ההיולי ורבו מלספור, אשר לזה כללם הבורא בב' פרטים גדולים ועצומים בשמים ובארץ, והם הב' ריבויים שריבה באומרו "את השמים ואת הארץ" ובמאמר א' ברא הכל יתעלה שמו. (ישוים ותירוצים על אור החיים הקדוש)

"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ"
 שואל האור החיים הקדוש: למה נאמר "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" מה בא לרבות בב' פעמים "את"? ותירץ: כי בורא עולם יתעלה שמו, כל מה שברא בעולם, וכל אשר ישנו במציאות ושמים וארץ, הכל בראו ה' בדיבור אחד, וזה הוא אומרו: "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ", דקדק הפסוק לומר ב' פעמים "את", לרבות כל הנמצא בעולם ולומר שהנבראים הם רבים, כי מלבד העשרה דברים הניכרים ונראים לעין כל, כמו

והנה, אם ננסה לעלות על מחשבותינו בזמן שהכל נראה כביכול 'שחור' ולא תקין, שהכל מאת ה' יתברך והוא עושה ענין זה לטובתנו, נגלה עד כמה ענין לחשוב על זה, שהרי בזמן שהכל נראה לנו שחור, קשה מאוד להתנחם.
 אבל עלינו לדעת ככל שהמצוה גדולה יותר, כך הניסיון שלה גדול יותר. ואת המעלה של מצות האמונה יכולים אנו ללמוד מדרכי ההתמודדות שלה, כמה לא פשוט בכלל לחשוב ולהאמין בזמן ניסיון - שהכל מאיתנו יתברך, וכל מה שהקב"ה עושה זה הדבר הכי טוב בשבילנו. ואם כל זאת עלינו להאמין בזה באמונה שלימה.

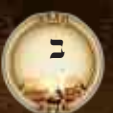
ינית בת רחל
 דבורה בת
 אביגיל
 ת.נ.צ.ב.ה

ארלט חנה
 בת פריחה
 תמר בת שרה
 ת.נ.צ.ב.ה

דוד (עמרם)
 בר עיישה
 מזל בת חנה
 ת.נ.צ.ב.ה

לאה בת
 סוליקה רביבו
 ז"ל (ה"ד)
 ת.נ.צ.ב.ה

מו"ד
 רבי אלעזר אבן חצירא
 בן שמחה
 רבי עובדיה יוסף
 בן ג'ורג'יה
 רבי יודם מויכאל
 אבדג'ל בן דינה
 ת.נ.צ.ב.ה

שו"ת עם
הרה"ג בנימין חותה

בל תשחית וביזוי אוכלין

שאלה: מי שיש לו ירקות טריים ולא טריים ואם יאכל את הטריות בשבת יצטרך לזרוק את הלא טריים לפח האשפה מה עליו לעשות. **תשובה:** מותר לאכול את הטריות לכבוד השבת ואין חשש בזה שיצטרך לזרוק את הלא טריים לפח האשפה.

שאלה: האם מותר לקנות לאפה שוארמה וכדומה ואוכל רק את הפנים וזורק את הלאפה בדרך כבוד וקונה את הלאפה רק כדי להרויח מנה יותר גדולה (כגון שיש מבצע ומחיר הפיתה והלאפה שונים). **תשובה:** אסור לעשות כן.

שאלה: האם הזורק בקבוק שתיה ריק לפח האשפה עובר על בל תשחית שהרי יש דמי פקדון על הבקבוק. **תשובה:** אין בזה בל תשחית ועדיף להניח הבקבוק בידי האשפה כדי שיהודי אחר יקחם ויקבל עליהם כסף לפרנסתו.

שאלה: האם מותר לאפר סיגריה על שיירי מאכל שבצלחת או שיש בזה ביזוי מאכלים. **תשובה:** אסור לעשות כן ולכן יש להזיז את שיירי המאכל לצידי הצלחת ואז לאפר את הסיגריה בצד השני שבצלחת.

לומדים נביא עם
הרה"ג אליהו עמר

רצח משפחת דוד המלך

במאמר הקודם הרחננו על כך שיש היה צדיק גמור, ונפטר רק בגלל חטא עץ הדעת, שבו נגזרה מיתה על כלל האנושות, ונשאלת השאלה, אם נגזר על ישי למות ב'עטיו של נחש', מדוע לא זכה למיתה שיש עימה כבוד? ותחת זאת נרצח בדם קר על ידי מלך מואב, מותו של ישי מעורר תמיהה קשה כיצד סובבו מן השמים שצדיק גמור ימות במיתה משונה?! ועוד מה חטאו אחי דוד שגם הם נהרגו עימו, ובאיזו זכות זכה להינצל האח הבודד?

עיכוב המלוכה

על מנת להבין את הדברים עלינו לשוב ליום הכתרתו של דוד המלך בעיר בית לחם, הנביא מתאר ששמואל הנביא ביקש מישי לזמן את כל בניו למעמד הקרבת הקורבן כשבמהלכו 'אמר ה' לשמואל מי מבני ישי ראוי למלוכה, ישי הגיע עם שבעה מבניו כשהוא מתעלם מהבן השביעי דוד, ותחתיו הגיע הבן השמיני. בתחילה סבר שמואל הנביא שאליאב בנו הבכור של ישי ראוי למלוכה אך בורא עולם אמר לו שנמאס להיות למלך, לאחר מכן העביר ישי את יתר בניו אך בכולם לא חפץ ה'.

מבאר ה'דברי טובה' (שמואל א ח"א), כשראו האחים שאליאב נמאס מלהיות מלך הבינו מיד

שלהם אין סיכוי לקבל את המלוכה, כי אליאב היה ראוי למלוכה יותר מכולם, ולכן נאלץ ישי לקרוא לכל אחד מהם ולהעביר אותו כנגד שמואל הנביא, אולי השמן שנמצא בקרן שביד שמואל תבעבע ותעלה לקראתו, אך כותב המדרש כשם שהשמן שבקרן נסוג מעל ראשו של אליאב כך נסוג השמן מכל אחד מן האחים.

בכל אותו המעמד לא חשב ישי שיתכן שהקדוש ברוך הוא בחר בדוד בנו הקטן. נמצא שישי עיכב את משיחתו של דוד למלך בכמה שעות, כי אם היה מומן את דוד עם כולם, מיד היה השמן מבעבע ועולה לקראתו, והיה נמשח מידיית למלך על ישראל, ואמנם לא היה זה עוון, אך לפי דרגתם הרוחנית של ישי ובניו היה מקום למידת הדין לקטרג עליהם. ומכיוון שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם צדיקים כחוט השערה לכן מצאה מידת הדין מקום לגבות את חובה.

מאמר זה מלמדנו מה הייתה מעלתו של ישי, אבל יש לזה מסר מעודד עבורנו, אם הקדוש ברוך הוא מדקדק במעשי הצדקים כך גם הוא מדקדק במתן שכרן של מצוות וכל מעשה טוב קטן שאנו עושים, נחשב בשמיים כמו מעשים גדולים של הצדיקים בדורות הקודמים.

כל ספרי ה"זרע שמשון" וה"מלך דוד" ממתנינים לך באתר "אופקים בוקס".

שו"ת עם
הרה"ג אורן נזרית

שאלה: האם אחר יוצא ידי חובת תפילה בציבור. **תשובה:** מי שמתפלל עם הציבור מחדר אחר יוצא ידי חובת תפילה בציבור, אבל אינו מצטרף להשלים להם מנין כגון שהם תשעה, אלא אם כן הציבור רואה אותו ממקומו והוא באותו מבנה, כגון בעזרת נשים של בית הכנסת.

שאלה:

בעניין מנין שכל המתפללים אומרים קדיש יתום האם זה נכון, ומה הדין לכתחילה. **תשובה:** ציבור שכולם רוצים לומר קדיש יתום מי שיענה לקדיש רשאים לומר ואפילו לכתחילה, ומיהו טוב והגון שיהיו לכל הפחות שניים שיענו לקדיש.

לדפואה שלימה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מידה בת רחל

לדפואה שלימה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה

לדפואה שלימה

עמית חג'ג'
בן יהודית

לכרבה והצלחה

היים לוי
וב"ב

לשקט ולשלום

מרדי בת רחל
חנה בת חפסה
ת.נ.צ.ב.ה

שאלות ותשובות

אזעקה בלילה כשלבוש לא בצניעות

שאלה: מה אדם עושה אם יש אזעקה בלילה והוא לבוש שלא בצניעות?
תשובה: ללבוש מהר בגדים כדי להיראות הגון ולרוץ למקלט. והכי טוב הוא לישון בבגדים (אפשר גם להכין חלוק צנוע להתלבש בו מהר).

תהילים במקלט באמצע הלילה בלי נטילת ידיים

שאלה: אם יש אזעקה באמצע הלילה והעיר אדם, האם הוא יכול לומר תהילים במקלט בלי נטילת ידיים?

תשובה: כן. וינקה על ידי שפשוף בשטח קשה. (שו"ת מים ההלכה ח"ג, מובא שיש לו לנקות את הידיים על ידי שפשוף בקיר או בבגד ולברך ברכת התורה ולומר תהילים).

אזעקה באמצע שמונה עשרה

שאלה: מה יעשה אדם שבאמצע שמונה עשרה שומע אזעקה?

תשובה: אם אדם באמצע שמונה עשרה ושומע אזעקה, ילך למקלט בלי לדבר ויכול להמשיך שם מהמקום בו היה בתפילה (מ"ב קד סק"ב. עיין פסקי תשובות שם ושו"ת באר משה ג יג. וכן פסק הגר"ש אלישיב). אם לא יכול להמשיך שם, ושהה כדי לגמור את כל תפילת העמידה (כל אחד כמה זמן שלוקח לו) חוזר לראש, ואם לא שהה כדי לגמור את כל התפילה ממשיך מהיכן שעצר אפילו שדיבר באמצע. (שיעורי הראשל"צ הרה"ג יצחק יוסף).

אזעקה באמצע ברכת כהנים

שאלה: מה לעשות עם יש אזעקה באמצע ברכת כהנים?

תשובה: יש להפסיק וללכת למקלט, וכשחוזרים מהמקלט ימשיכו מהמקום שהפסיקו (שו"ת אבני דרך ט, יז). ואם אפשר יש להמשיך במקלט (הגר"א נבנצל).

שאלה: האם אדם חייב להיכנס

למרחב מוגן בעת אזעקה?

תשובה: הדין הוא שחייב להישמע להוראות פיקוד העורף משום ונשמרתם מאוד לנפשותיכם.

יחוד במקלט בזמן אזעקה

שאלה: אם אני נכנס למקלט ובאה אשה, יש איסור יחוד?

תשובה: אין יחוד, כי כל רגע עלול להיכנס אדם (קיצור שו"ע קנ"ב ה').

מקלט עם נשים לבושות בחוסר צניעות

שאלה: אחד ששמע אזעקה, רץ למקלט ורואה שבמקלט יש בחורות ונשים רבות הלבושות בחוסר צניעות, והמקלט קטן ואין עצה כיצד להימלט מלהביט באותן נשים, האם אפשר לומר שכיוון שכתוב "וראה בך ערוות דבר ושב מאחריך" (דברים כג, טו) וממילא אם המקלט מגן בכי האי גוונא, ורואי שלא להיכנס, או שמא אף אסור לו בכלל להיכנס?

תשובה: כך נשאל הגר"ח קניבסקי והשיב שיש להיכנס כי "אונס רחמנא פטריה ופיקוח נפש דוחה הכל", ואמר שיסגור עיניו (פותח את ידך לרב אהרן יהושי פסין עמ' תרב-תרג).

להעיר את אשתו נדה בעת אזעקה

שאלה: מה לעשות אם אשתו נדה ישנה ואינה שומעת את האזעקה, כגון שיש לה אטמי אוזניים?

תשובה: חייב לעורר אותה ועדיף לעשות על ידי מכה קטנה עם חפץ או נגיעה בלא מגע ישיר. ואם לא ניתן, ודאי לגעת בה כי פיקוח נפש דוחה את הכל (שו"ת אבני דרך ט, קיז).

זאת בזמן מלחמה

לצאת בשעת קריאת התורה

שאלה: אם יש אזעקה באמצע קריאת התורה, האם לצאת באמצע הקריאה עם ספר תורה פתוח? **תשובה:** כן, אין בזה זלזול כי זה מפני הסכנה, ואם אפשר טוב לכסות את הספר תורה עם המטפחת.

כן נשאל מרן רבי עובדיה יוסף זצ"ל על ידי אחד מרבני העיר אופקים בדרום הארץ בזמן מלחמת עמוד ענן, לגבי יציאה בשעת קריאת התורה לקול האזעקה: בשבת החלה התקפת טילים לעבר ישובי הדרום, בשעת קריאת התורה. כאשר נשמעת אזעקה האם חובה לצאת למקום מוגן, אף על פי שספר התורה פתוח? ועל כך השיב הרב עובדיה "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם נאמר, ובעתות כאלה סוגרים את ספר התורה וספרי הקודש, והולכים למקום מוגן, שאנוס רחמנא פטריה, וחכו כמעט רגע עד יעבור זעם, חזקו ואמצו" (דברים אלו פורסמו ע"י נכדו הרב יעקב ששון).

ציבור שיצאו באמצע קריאת התורה ויצאו למקלט כשחוזרים מהיכן ממשיכים?

אם התחיל העולה ברכו, יענו אחריו וילכו למקלט.

אם הוא נמצא באמצע ברכתו יאמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", וכשיחזרו יברך שנית. אם נמצא באמצע הקריאה אם קראו ג' פסוקים יפסיקו, וכשיחזרו ימשיכו הקריאה ויברך הברכה שלאחריה" (תשובת הגר"י ליברמן, מח"ס שו"ת משנת יוסף).

עיינן שו"ת סופה במדבר סי' כ, שאפשר לטלטל את ספר התורה למקלט ולהמשיך לקרוא שם (בשבת אפשר לטלטל בתנאי שיש עירוב).

אזעקה אחר נטילת ידים קודם הבציעה

שאלה: מה הדין אם יש אזעקה אחר נטילת ידים קודם הבציעה?

תשובה: קיימת חובה בעת אזעקה ללכת לממ"ד אף שהדבר יצור הפסקה בין הנטילה לברכת המוציא. אם שהה מספר דקות קטן ולא הסיח דעתו, אין צריך ליטול שוב. והמחמיר ליטול ידיו שוב יעשה זאת בלא ברכה (שו"ת אבני דרך ט', כ"ג).

מי שנאלץ לצאת מביתו מחמת אזעקה בשעת סעודה

שאלה: מי שאוכל סעודה בביתו, שומע אזעקה ונכנס למקלט הנמצא סמוך לבנין בו הוא מתגורר. כשהוא חוזר לביתו, האם הוא צריך לברך שנית על מה שאוכל או לא?

תשובה: אם אוכל רק פירות או אורז ללא קביעת סעודה, חוזר לברך. אם קובע סעודה על לחם, אינו חוזר.

כיבוי נרות השבת בהשמע האזעקה שמא יפלו מהמדף ותפרוץ דליקה

שאלה: האם יש לכבות נרות השבת בהשמע האזעקה שמא יפלו מהמדף ותפרוץ דליקה? **תשובה:** לא. אין צורך. זה סיכון אפסי.

(עיינן שו"ת סופה במדבר סי' י, שאסור לכבות את נרות השבת, אלא יש להיערך לפני כניסת השבת שלא להגיע לידי סכנת דליקה בשבת).

כניסת כהן לאוהל המת בשעה שיש אזעקה

שאלה: כהן שבא להשתטח על קבר צדיק ופתאום נשמעה אזעקה, האם מותר לו להיכנס לתוך אוהל הציון כדי להגן על עצמו?

תשובה: ודאי מותר. הרי פיקוח נפש דוחה הכל (היכל הוראה ג, קיט. וכן בספר גם אני אודך - תשובות של רבי משה שמואל דיין ב, כה).

שאלות ותשובות בזמן מלחמה

לסייע לזקנים בשעת אזעקה

שאלה: האם יש חובה להזדרז למקלט בזמן אזעקה או להתעכב עם זקן ולהגיע אחר כך?
תשובה: בודאי לעזור לזקן. חסד הוא לפי הצורך ולפי היכולת.

בזמן מבצע עמוד ענו, כאשר מטחי טילים נורו לעבר ישראל אמר מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל בשיעורו הקבוע במוצאי שבת: "יש לי רק בקשה. הצעירים הזריזים שומעים אזעקה, תיכף בורחים למקלט. אבל יש זקנים, זקנות, יש נכים, מסכנים. לא יכולים לזוז. כל אחד לא יאמר 'שלוש עלייך נפשי'. ישים לב, יש שכן זקן, מסכן, שלא יודע לזוז - יציל אותו! ייקח אותו, ישים אותו במקלט. ייקח אותו לאט-לאט, כפי ערכו. ואהבת לרעך כמוך, זה עיקר חשיבותם של עם ישראל, כמה אהובים וכמה ברורים", אמר וביך, "הקדוש ברוך הוא ישמור אותם ויציל אותם, נשמע עליהם בשורות טובות, ישועות ונחמות" (דברים אלו פורסמו ע"י נכדו הרב יעקב ששון).

תשלום לנהג מונית על החניה בשעת אזעקה

שאלה: נסע במונית, ונשמעה אזעקה, והנהג עצר כפי הוראות פיקוד העורף, אולם המונה המשיך לפעול, האם חייב הנוסע לשלם עבור זה?

תשובה: לא. הנהג הוא שהפסיד לעצמו. בכלל אסור להשאיר מנוע דלוק ולצאת.

ואמר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שאולי יש מקום לחייב את הנוסע בחלק מהתשלום, מאחר ונהנה מכך שהמונית היתה מזומנת לידו להמשך הדרך לאחר ההרגעה. ובפרט בשעת סכנה שמא יצטרך לה לעזרה. ואנשים מוכנים לשלם קצת עבור ה"פת בסלוי". וכל שכן כשנוסע נשאר לשבת במונית, ומצא בה מחסה. ונראה ש"שכר מונה" ממש, לא מגיע לנהג, מכיון שבין כך ובין כך לא יכול להשתכר בשעה זו, שכולם ספונים בחדריהם. אך יש להתפשר על שכר ההמתנה.

מצוות בזמן אזעקה

יש להוסיף מה שאמר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א שבעת האזעקה אפשר לקיים חמש מצוות דאורייתא (פורסמו בעיתון "יתד נאמן):

א. להכניס בלבו שהכל מאתו יתברך שמו, ולכל כדור יש כתובת ויבטח רק בשם, ומקיים בזה מצווה דאורייתא. כמו שכתוב בשערי תשובה לרבינו יונה (שער ג אות לב) שאם אדם יראה צרה קרובה, תהיה ישועת ד' בליבו ויבטח עליה כמו שנכתב בנביאים ובספר התהילים.

ב. ברגעי האזעקה יש לומר פרק תהלים, ולהתפלל שהטיל לא יפגע באף יהודי, ויצליחו ליירט אותו. בתפילה זו, הוא מקיים מצוות עשה דאורייתא שיש מצווה על אדם הנמצא בעת צרה להתפלל להקב"ה שיושיעו מהצרה (הרמב"ן ספר המצוות מצוה ה).

ג. ברגעים אלה, יש גם להרהר בתשובה. כמ"ש הרמב"ם מצוות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבוא על הצבור, ודבר זה מדרכי התשובה הוא שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן. וזה הוא שיגרום להסיר את הצרה מעליהן (רמב"ם, הלכות תעניות א א-ג).

ד. לאחר שהטיל יורט או שנפל בשטח פתוח ולא הזיק כלום, יש עוד מצוות עשה, והיא, להודות לקב"ה על חסדיו המרובים. כמ"ש בשאליות (וישלח שאלתא כו) "דמחייבין בית ישראל לאודווי ולשבוחי קמי שמיא בעידנא דמתרחיש להו ניסא". וכתב הנצי"ב בפירושו העמק שאלה שהוא מצוות עשה דאורייתא.

ה. לפתוח את הדלת לאלה שמחפשים מחסה. אם אדם נקלע לאזעקה בהיותו ברחוב במקומות של פחד, והוא מחפש מחסה בתוך מבנה, ופותחים לו את הדלת, מקיימים בכך עוד מצווה של לא תעמוד על דם רעך וגם מצוות הכנסת אורחים.

(הרב מרדכי ציון)

סיפורי צדיקים

ללא נעלים

פעם אחת כשקם בשעת בוקר מוקדמת ומיהר ללימודיו עוד קודם לתפילה, לא מצא את נעליו וחשש להעיר את בני הבית, הסתפק רבנו בלבישת כמה זוגות גרביים זה על זה מן הבא לידו ויצא לבית המדרש ולאחר מכן לישיבת "פורת יוסף", בעיר העתיקה, זאת ועוד שהיה זה בימי החורף הגשומים. (מלך בייפוי)

שטרות של כסף...

סיפר חתנו הגאון רבי מרדכי סולידאנו שליט"א: אחת מבנותיו של מרן הגיעה אליו באחד הימים ובפיה בקשה: מצבה הכספי דחוק, אם יואיל אביה הלוות לה מעט מזומנים עד שתוכל להסדר. כמובן שמרן נענה לבקשתה בחפץ לב, אך ביקש ממנה שתואיל להביא עבורו את אחד הספרים שבין דפיו טמן שטרות כסף שמישהו העניק לו לפני כמה ימים. הלכה הבת להביא את הספר המבוקש, ומרן דפדף בין דפיו עד שהגיע לחבילת שטרות הכסף והושיטם לה כשהוא חוזר ושוקע בתלמודו. הבת הסתכלה בכסף שבידיה בתדהמה, חוש ההומור של מרן ידוע היה ומפורסם בשנינותו ומקוריותו, אך עד כדי כך שמרן ייתן לה שטרות כסף של משחק ה"מונופול"?...! זה כבר לא התאים להנהגתו של מרן ונראה לה מוזר. לא נותרה בידה ברירה, ושוב נאלצה לתלוש את אביה הגדול מלימודו. "אבא, זה לא כסף אמיתי. זה שטרות שמשמשים ילדים בשביל

צדיקים במיתתם קדוים חיים

מרן הרב עובדיה זיע"א

הרב נולד בבגדאד, בנם הבכור של יעקב (בן עובדיה) וגורג'יה. נקרא 'עובדיה' על שמו של רבי עבדאללה סומך ועל שם סבו, ו'יוסף' על שמו של רבי יוסף חיים. מאוחר יותר הפך את שמו הפרטי השני לשם משפחתו. כאשר שב הרב לארץ ישראל בתחילה היה שם משפחתו עובדיה, והעובדת הסוציאלית טענה בפניו כי 'עובדיה עובדיה' אינו שם מקובל. כאשר היא ביקשה להוסיף לו את שם המשפחה מזרחי, הודיע לה הרב עובדיה כי שמו הפרטי השני יוסף יהיה גם שם משפחתו. כשהיה בן ארבע, עלתה משפחתו לארץ ישראל, והתיישבה בשכונת בית ישראל בירושלים, שם התפרנסה מחנות המכולת של אביו (בעיראק עבד אביו כצורף).

מצבה הכלכלי של המשפחה היה דחוק, והבן עובדיה נאלץ להתחיל לעבוד בגיל צעיר, וראש ישיבת "פורת יוסף" הרב עזרא עטיה בכבודו ובעצמו הגיע אל אביו ושיכנע אותו להחזיר את בנו לישיבה.

למד בתלמוד תורה "בני ציון" שבשכונת הבוכרים. מנעוריו התבלט בכישרונו ובלהיטותו לתורה. את יצירתו הספרותית הראשונה כתב בגיל תשע, הערות בשולי הספר "ראשית חכמה". בשנת תרצ"ג בהיותו בן שנים עשרה, עבר ללמוד בישיבת פורת יוסף שבעיר העתיקה, לאחר שאביו שוכנע בחשיבות הדבר על ידי רבי דקה חוצ'ין. באותה שנה כתב את ספרו הראשון

"מחבתת העתקת חידות" יחד עם שניים מחבריו. בשנת ת"ש בהיותו בן עשרים הוסמך לרבנות דיינות על ידי הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל. שימש כדיין בבית הדין של העדה הספרדית בירושלים. בתקופה זו כבר התבססה תפיסתו ההלכתית, והוא נהג להשיב לשאלות שהופנו אליו מחוגי הרבנות והדיינות הספרדית בארץ ובפזורה. בשנת תש"ד נשא לאישה את מרגלית, בתו של הרב אברהם הלוי פטאל, מעולי חאלב. עבר למצרים, לבקשתו של הרב עוזיאל, שם היה סגנו של הרב הראשי הרב נחום

מרן הרב עובדיה החשיב מאוד את הפעילות הדרשנית. הוא ראה בפעילותו הדרשנית נדבך חשוב ב"זיכוי הרבים", ערך שהחשיב במיוחד. במשך שנים העביר בקביעות שיעור בבית הכנסת "היזידים" בשכונת הבוכרים שבירושלים ולאחר מכן בבית הכנסת מתחת לביתו. הרב עובדיה יוסף נפטר בבית החולים בג' בחשוון ה'תשע"ד, בגיל 93. ונקבר בבית הקברות סנהדריה בירושלים.

א"ה יום רביעי ג' חשוון יום הילולתו זיע"א

לקבלת העלון במייל שלחו הודעה

alonorhaner@gmail.com

לקבלת העלון בוואטסאפ שלחו הודעה

0505069633

ניתן לקבל את העלון באתר "דדשו"

לברכה והצלחה

מרדכי זיפה
מזרנו זב"ב
ליאוד זשיר
מזרנו

לברכה והצלחה

גי'א זעפרה
קלינימן
זב"ב

לברכה והצלחה

יוסי זסילביה
גוהדי
מרדים (מיד)
בת דות

תפילה להצלחת עם ישראל

תפילה ממרן הראשון לציון הגאון רבי יצחק יוסף

שליט"א לאומרה בעת "פתיחת ההיכל" בכל יום, מיד לאחר תפלת החזרה, קודם אמירת חצי קדיש, עם אמירת "אבינו מלכנו", יחד עם שלושה פרקי תהלים: קכא, קל. קמב.

תפלה להצלחת עם ישראל

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלהי אבותינו, שתתמלא ברחמים עלינו ועל כל עמך ישראל ותצילנו ותושיענו מיד כל אויבנו ושונאינו, ומכך כל מבקשי רעתינו, הפר עצתם וקלקל מחשבותם, ולא תעשינה ידיהם תושיה, וכמו שנאמר עוצו עצה ותופר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו אל. ונאמר, ה' הפר עצת גויים וקלקל מחשבותם, ויהי רצון שחרבם תבוא בלבם וקשתותם תשברנה.

אנא ה' יהמו נא רחמיך עלינו ועל כל עמך ישראל, עמוד נא מכסא הדין ושב על כסא רחמים, ותכנס לנו לפני ולפנים משורת הדין, ותבטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות, ותגזור עלינו גזרות טובות, ישועות ונחמות, למען רחמיך, ותקרע רוע גזר דינינו ויקראו לפניך זכויותינו.

"קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך"

אנא ה' שמור והגן על עבדיך צאן מרעיתך, הנמצאים בשבייה בעזה, הגן על חיילי הצבא וכוחות הבטחון, הצילם מפח יקוש, לא תאונה אליהם רעה, ונגע לא יקרב באהליהם, ותצילם מכל מיני פורעניות ותאוונות המתרגשות לבוא בעולם, ושלח נא רפואה שלימה לכל חולי עמך, לכל הפצועים, ושמע נא את קול תחינתינו, כי אתה שומע תפלת כל פה, ברוך שומע תפלה. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך

ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, אמן ואמן.

פרק קכ"א

א שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל־הַהַרִים מֵאֵין יְבֵא עֲזָרִי: ב עֲזָרִי מֵעַם יְהוָה עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצֵ: ג אֲלֵי־יְתָן לְמוֹט רִגְלֶךָ אֲלֵי־נֹוֹם שְׁמֶרְךָ: ד הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: ה יְהוָה שְׁמֶרְךָ יְהוָה צִלְךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: ו יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יִכָּפֶה וַיְרַח בְּלִילָה: ז יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשְׁךָ: ח יְהוָה יִשְׁמַר־צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

פרק ק"ל

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קְרָאתֶיךָ יְהוָה: ב אֲדַנִּי שְׁמָעָה בְּקוֹלִי תְהַיִּינָה אֲזַנֶּיךָ קִשְׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: ג אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַרְיָה אֲדַנִּי מִי יַעֲמַד: ד כִּי־עָמְךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּנְרָא: ה קוֹיִתִי יְהוָה קוֹיִתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֲלֵתִי: ו נַפְשִׁי לֹאֲדַנִּי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר: ז יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי־עַם־יְהוָה הַחֲסֵד וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְדוֹת: ח וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

פרק קמ"ב

א מִשְׁכִּיל לְדוֹד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַעְרָה תִּפְלָה: ב קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֲזַעַק קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶתְחַנֵּן: ג אֲשַׁפֵּךְ לְפָנָיו שִׁיחִי צָרְתִי לְפָנָיו אֲגִיד: ד בְּהִתְעַשֵּׂךָ עָלַי רֹחִי וְאַתָּה יִדְעַת נְתִיבָתִי בְּאַרְחִזוֹ אֶהְלֶךְ טָמְנוּ פֶּח לִי: ה הִבִּיט יָמִין וּרְאֵה וְאִין־לִי מִכִּיר אֲבַד מְנוּס מִמֶּנִּי אִין דוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי: ו זַעַקְתִּי אֵלֶיךָ יְהוָה אֲמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי חֲלָקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים: ז הִקְשִׁיבָה אֶל־רִנָּתִי כִּי־דְלוּתִי מֵאֵד הַצִּלְנִי מִרְדְּפִי כִּי אֲמַצּוֹ מִמֶּנִּי: ח הוֹצִיאָה מִמִּסְגָּר נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת אֶת־שִׁמְךָ בִּי יִכְתְּרוּ צַדִּיקִים כִּי תִגְמַל עָלַי: